

Ο ΦΙΛΟΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΜΗΝΙΑΙΟΝ.

ΤΟΜΟΣ Β΄.

ΤΕΥΧΟΣ Ε΄. ΖΑΚΥΝΘΟΣ 1858. ΙΟΥΛΙΟΣ.

Η ΚΥΡΙΑ ΣΤΑΕΛ.

Τὸ ὥραϊον φύλον, πλασθὲν ὑπὸ τοῦ τῶν ἀπάντων δημιουργοῦ ἵνα ἐν τῇ κοινωσίᾳ καὶ τῇ οἰκίᾳ προάγῃ τὴν ἐπὶ τῆς γῆς ἐφικτὴν εὐδαιμονίαν καὶ τὴν ἠθικὴν, ἅμα τῇ νοητικῇ, ἀνατροφῇ καὶ ἐκπαιδεύσει, συντελεῖ τὰ μέγιστα εἰς τὸν σκοπὸν τῆς θείας Προνοίας, καὶ περὶ τῆς ἀληθείας ταύτης οὐδεὶς τῶν νουεχῶν ἀντιλέγει. Μεταξὺ τῶν γραψάντων περὶ τῆς τῶν γυναικῶν ἀγωγῆς διακρίνεται ὁ πολυμαθέστατος καὶ ἐμβριθέστατος Φενελὼν, Γάλλος συγγραφεὺς καὶ ἐπίσκοπος. Ἡμεῖς δὲν σκοπεύομεν ἐνταῦθα νὰ λαλήσωμεν ἐκ προθέσεως περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου· ἀλλ' ὁμολογουμένῃ λαμβάνοντες τὴν ἀνάγκην τῆς πνευματικῆς καλλιέργειας τῶν γυναικῶν, καὶ ἀναγνωρίζοντες τὴν ὠφέλειαν, ἣν παρέχουσιν αὐταὶ πρὸς τὸν ἀνθρωπισμὸν, περιοριζόμεθα νὰ εἴπωμεν ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς Κυρίας Στάελ καθὸ συγγραφῆς, κατεχούσης λαμπρὰν θέσιν εἰς τὰς σελίδας τῆς ἱστορίας τῶν γραμμάτων καὶ τῆς φιλολογίας. Ἀφ' ἐτέρου δὲν παρίσταται νεοφανὲς καὶ μοναδικὸν γεγονός ἐν τῷ βίῳ τῆς ἀνθρωπότητος τὸ περὶ οὗ πρόκειται τῶρα· ἐπειδὴ καὶ ἐπὶ τῶν μυθικῶν χρόνων καὶ ἐπὶ τῶν ἱστορικῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος καὶ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἑκατονταετηρίδων διέπρεψαν πολλαπλῶς πολλαὶ γυναῖκες κατὰ τὴν σύνεσιν, μεγαλόνοιαν, εὐγλωττίαν, πόλῃσιν, σοφίαν καὶ κρίσιν, πρὸς δὲ καὶ κατὰ τὴν εὐσέβειαν καὶ ἀρετὴν. Ἄρκει νὰ ἀναπολήσωμεν εἰς τὴν μνήμην ἡμῶν τὴν Πηνελόπην, τὴν πιστὴν σύζυγον τοῦ Ὀδυσσεύς καὶ βασιλίσσαν, τὴν Ναυσικάαν, βασιλόπαιδα τοῦ Ἄλκινού, τῶν παιδῶν ἀνακτος, τὴν Θεανῶ, φιλόσοφον καὶ τοῦ Πυθαγόρου γυναῖκα, τὴν Μύρτιδα, διδάσκαλον τοῦ ἐξόχου τῶν λυρικῶν Πινδάρου, τὴν Κορίναν, τὴν Ἥρινναν, τὴν Σαπφῶ, τὴν Ἀσπασίαν, ἀεληγτρον τοῦ Περικλέους

καὶ θαυμασμὸν τοῦ Σωκράτους, τὴν Διοτίμαν, τὴν Τελεσίλλαν, τὴν Κλεοπάτραν, τὸν εὐρόνον τῶν Πτολεμαίων ἀναβᾶσαν καὶ διὰ τὴν ἐν Ἀκτιῷ τύχην τῆς ναυμαχίας μεταξύ Μάρκου τοῦ Ἀντωνίου, ἀνδρὸς αὐτῆς, καὶ τοῦ Κάισαρος Ὀκταβιανοῦ, ἰδιοχειρῶς φρονευθεῖσαν, τὴν Μυρῶ ἐκ Βυζαντίου καταγομένην, τὴν Ἰσαπόρολον καὶ πρωτομάρτυρα Θεῖλαν, τὴν σοφὴν καὶ μεγαλομάρτυρα Αἰκατερίναν, τὴν διὰ τῆς ῥητορείας αὐτῆς ἐπιστομίασαν τοὺς εἰδωλολάτρας ῥήτορας, τὴν Ἰπατίαν τοῦ Θεῶνος θυγατέρα, τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὰς ἀκριβεῖς ἐπιστήμας δημοσίᾳ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ διδάξασαν, τὴν Εὐδοκίαν τὴν καὶ Ἀθηναΐδα, Εὐδοκίαν τὴν Μακροβολίτισσαν, Ἄνναν τὴν Κομνηνὴν, τὴν αἰοίδιμον Θεοδώραν, τὴν τὰ σκῆπτρα τῆς βασιλείας τιμῆσαν ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τὰ πάτρια δόγματα ὑπερασπίσασιν, τὴν ἁγίαν, περιώνυμον ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἱστορίᾳ διὰ τὴν ἀναστήλωσιν τῶν ἱερῶν εἰκόνων, περικουμοῦσαν τὰ νῦν τὴν μητρόπολιν τῆς Ἰονικῆς Πλειάδος διὰ τοῦ χαριτοβρότου λειψάνου αὐτῆς, τὴν μελοποιὸν Κασσίαν, ἵνα παραλείψωμεν ἄλλας πολλὰς. Τὸ γυναικεῖον φύλον ἔδωκε τὸ πάλαι τὴν Σεμίραμιν, τὴν Βαβυλῶνα κτίσασαν καὶ τοὺς κρεμαστοὺς ἐν αὐτῇ κήπους κατασκευάσασαν, τὰς Σπαρτιάτιδας, κατὰ δὲ τοὺς τελευταίους αἰῶνας τὴν Μαρίαν Ὀθρεσίαν καὶ τὴν β' Αἰκατερίναν, τῆς Ῥωσσίας Αὐτοκράτειραν, ἔτι δὲ καὶ τὰς νεωτέρας Ἑλληνίδας, τὰς θυγατέρας τοῦ ἠρωϊκοῦ Σουλίου Ἐνταῦθα θέλωμεν ἐξετάσει ἰδίως περὶ τῶν συγγραμμάτων τῆς μνημονευθείσης Κυρίας Στάελ, ἀφοῦ προτάξωμεν διὰ βραχείων βιογραφικὰς τινὰς περὶ αὐτῆς εἰδήσεις.

Ἡ Κυρία Στάελ—Ὀλστέιν, Ἄννα Λουίζα Γερμανὴ Νέκερ, βαρωνίς, περιδοξὸς συγγραφεὺς, ἐγεννήθη ἐν Παρισίοις τὰς 22 Ἀπριλίου 1766, προεδρευόντος τότε τῆς δημοκρατίας τῆς Γενεύης τοῦ πατρὸς αὐτῆς. Ἡ μήτηρ ταύτης, ἡ Κυρία Νέκερ, κατὰ τὴν φυσικὴν ἑαυτῆς διάθεσιν, ἦτο πολλὰ αὐστηρὰ καὶ σχολαστικὴ περὶ τὴν ἀνατροφήν τῆς θυγατρὸς· ὁ πατὴρ δὲ τὸναντίον ἦτο γλυκὺς καὶ εὖνους ταύτη· διὸ ἡ νεανίς καὶ προκεχωρηκυῖα ἐτήρει μετὰ τοῦ πατρὸς σχέσεις πλήρεις φαιδρότητος καὶ περιπαθείας· μόλις δεκαετῆς ἔδεικνυεν ὑψηλὴν διάνοιαν. Οἱ Ὁμαῖς, Βυρῶν, Μαρμοντέλ, Ραϋνάλ, Σμυρόρτ, Γρίμμ καὶ ἄλλαι ἐπίσημοι μεγαλοφυεῖαι τοῦ καιροῦ ἐκείνου ἀνέπτυξαν διὰ τῆς τούτων συνεντεύξεως τὰ ἐκείνης πνεῦμα. Δεκαπενταετῆς οὖσα ἡ δεσποσύνη αὕτη ἔκαμεν ἐπιτομὴν τοῦ Πνεύματος τῶν Νόμων, (Esprit des Lois), περικλεοῦς συγγραφῆς τοῦ Μοντεσκίου, μετὰ σκέψεων ἅμα τῇ διανοίᾳ ἀνεπτύσσοντο αὐτῇ καὶ τὰ τῆς καρδίας αἰσθήματα· ὑπὲρ τὸ μέτρον πρὸς τοὺς γονεῖς φιλόσοργος καὶ εὐαίσθητος συνεκινεῖτο βαθέως ἐν τῇ ἀναγνώσει τῶν βιβλίων, ἡ δὲ καρδία ἐλείνης ἐσκίρτα ἐπὶ τῇ προσφοιτῆσει ἀνδρῶν εὐκλεῶν. Ἐνεκὰ τῶν σπουδῶν καὶ τῆς μεγάλῃς περὶ τὸ μελετᾶν ἀσ-

κήσεως καὶ τῆς εὐαίσθησις ἀπέβη φιλάσθετος, τὸ ἰδ' τῆς ἡλικίας ἔτος ἄγουσα, καὶ κατὰ παραγγελίαν τῶν ἱετρῶν ἀπεχώρησεν εἰς τὴν τοῦ Saint-Ouen μοναζίαν, ἵνα ἀναπνεύσῃ τὸν ἀέρα τοῦ ἀγροῦ· ἡ δὲ μήτηρ διὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν νέαν μέθοδον οὐ δυναμένη νὰ πραγματοποιήσῃ τοὺς ἑαυτῆς σοχασμοὺς ἠμέλησε τῆς περαιτέρω ἐκπαιδεύσεως τῆς κόρης, ἣτις, χάρειν ἐάσασα τὸν σχολαστικὸν τῆς μητρὸς βίον καὶ ὅλως ἀφισωμένη εἰς ποιητικὴν ζωὴν, ἐρασίμια ἀνεφάνη καὶ ξενήκουστος ἐγένετο. Ὁ πατὴρ διεύθυνε τὴν ταύτης διαγωγὴν, διώρθου τὰ ἐλλείμματα μετὰ τσαύτης ἀγάπης, ὥστε ἡ θυγάτηρ ἐλάτρευεν ἐκείνον περὶ οὐ ἀνέκραζε· «quand je n'aurais pas l'espérance d'une vie à venir, je rendrais encore grace à Dieu d'avoir vécu pour connaître et aimer mon père.» Ἐν τοσοῦτῳ ὁ Νέκερ προεβιάσθη εἰς τὸν ὑψηλὸν τοῦ ὑπουργοῦ βαθμὸν, καὶ κάλλιστον μέλλον ἠνοίγετο τῇ δεσποσύνῃ. Κατὰ τὸ 1786 εἰκοσαετῆς γενομένη ἐνυμφεῖσθαι τὸν Βαρῶνον Στάελ, πρέσβυν τῆς Σουηδίας, παρουσιασθεῖσα καὶ ἐν τῇ αὐλῇ· ἐπῆλθεν ἡ γαλλικὴ ἐπανάστασις προκληθεῖσα ἐν μέρει ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τοῦ ἐαυτῆς πατρὸς· ἐν τῷ μέσῳ τοιούτων συμβάντων, συγκινησάντων πάντα τὰ πνεύματα δὲν ἔμενεν ἀδιάφορος ἡ βαρωνίς· ὤφειλεν ἡ ὑψηλὴ ταύτης διάνοια νὰ λάβῃ τὴν σφραγίδα τῶν ἀστυκῶν καὶ πολιτικῶν κινήματων τῶν παραξάντων τὸν κόσμον, καὶ ἀεὶποτε σεῖόντων τοῦτον εὐθύς ἀφοῦ λάβῃ χώραν ἐν τῇ μεγάλῃ καὶ γενναίᾳ Γαλλίᾳ σπουδαία τις μεταπολίτευσις. Κατ' ἐκείνην τὴν ἐπανάστασιν, σιγματίσασαν τὰς καταχρήσεις τοῦ ἐγγυαίου κλήρου, καταργήσασαν τὰ προνομία καὶ τὰ τιμάρια τῶν μεσσιωνίων, κατεδύφισαν τὰς ἀδίκους ἀξιώσεις τοῦ ἀρχοντολογίου κατὰ τῶν λοιπῶν πολιτῶν, ἐγένοντο πλεῖστοι ἀτυχῆ εὐρύματα τῆς τρομερᾶς δημογωγίας, καὶ εἰς τοῦτο τὸ αἶσθημα οὐχ ἦττον ἢ εἰς γραμματολογικὰς ἐπιχειρήσεις καθιέρωσεν ἡ Στάελ τὸν βίον αὐτῆς. Ἰπὸ ταύτην τὴν ἐννοίαν ἔγραψε τὰς σκέψεις αὐτῆς ἐπὶ τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως, ἰδεάσθη σχεδὸν τι ἵνα σώσῃ διὰ τῆς φυγῆς τὸν ἱε' Λουδοβίκον, ἀλλ' εἰς μάτην, μεγίστης πολιτικῆς ἀνδρείας δείγματα ἔδωκε διὰ τοῦ ἐαυτῆς συγγραμματος «ὑπεράσπισις τῆς βασιλείσεως.» Αὕτη δὲν ἀπυθῆσθε ποτε διδοῦσα ἄσυλον εἰς τοὺς καταδιωκομένους ὑπὸ τῶν ἐπαναστατικῶν δικαστηρίων φρίκην ἠθάνθη διὰ τὴν καταδικὴν τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας· μετὰ τὴν πτώσιν τοῦ Ῥοδεσπιέρου ἐδημοσίευσεν δύο πονήματα ἀνώνυμα, τὸ μὲν, «Σκέψεις ἐπὶ τῆς εἰρήνης διευθυνομένης τῷ Πιττ καὶ τοῖς Γάλλοις» ἐπαινεθὲν ὑπὸ τοῦ φῶξ ἐν τῷ ἀγγλικῷ κοινοβουλίῳ, τὸ δὲ «Σκέψεις ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς εἰρήνης.» Κατὰ τὰς περιπετείας τῶν ἐν Γαλλίᾳ δεσποζουσῶν κυβερνήσεων, ἡ Στάελ ἐξελέξατο πολιτικὸν φρόνημα ὑπαγορευόμενον ὑπὸ μεμετρικισμένου ἔρωτος ἐλευθερίας· ἠνώθη

μετὰ τοῦ Βενιαμίν Κωνσάντου, καὶ ὡς χαλινὸν κατὰ τῆς γεννωμένης τυραννίδος ἐθεώρει τὸ διευθυντήριον, ὑποστηρίζουσα τοῦτο, εἰς τὸ ὁποῖον ἐξήσκει ἐπιρροήν, ὥστε διωρίσθη κατὰ σύστασιν αὐτῆς ὁ Ταλλεϋράνδος ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν. Ἐνόμιζε τὸν Ναπολέοντα ἐχθρὸν καὶ καταπιεστὴν τῆς γαλλικῆς ἐλευθερίας, ἐν τῇ συναναστροφῇ αὐτῆς ἐλάλουν περὶ τοῦ πρώτου ὑπάτου ἠρέθιζε τοὺς ὑπερασπιστὰς τῆς πατρίδος κατ' αὐτοῦ, πολλάκις ζητήσαντος νὰ καταπραῖνῃ τὸ πνεῦμα τῆς τρομερᾶς ἐκείνης γυναικός· ἐνόησεν αὐτῇ ὅτι ἐκινδύνευε, διὸ ἐμελέτησε τὴν ἰδίαν ἀσφάλειαν. Ἡ Κυρία Ρεκαμιέρου περιώνυμος διὰ τὴν αὐτῆς καλλονὴν καὶ τοῦ χαρακτῆρος τὴν ἀγαθότητα ὠδήγησε αὐτὴν μεθ' ἑαυτῆς εἰς Saint-Brice· οὐκ ἐπιτραπέισις τῆς διαμονῆς ἐν τοῖς πέριξ τῶν Παρισίων, ἀπεφάσισεν ἡ Στάελ νὰ περιοδέυσῃ τὴν Γερμανίαν· ἐξελέξατο εἰς κατοικίῃσιν τὴν Βέιμαρ, πόλιν φέρουσαν τῶ καιρῷ ἐκείνῳ τὸ ὄνομα Γερμανικῶν Ἀθηνῶν, ἐκεῖ ἐσπούδασε τὴν γερμανικὴν γλῶσσαν καὶ φιλολογίαν ὑπὸ τὸν Γαθιν, Βιλάνδον καὶ Σχίλλερν. Κατὰ τὸ 1804 μετέβη εἰς Βερολίνον τιμηθεῖσα καὶ περιβαλθεῖσα ὑπὸ τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας· ὁ θάνατος τοῦ πατρὸς ἀνεκάλεσεν αὐτὴν εἰς Ἑλβετίαν· καὶ διὰ τὴν βλάβασαν τὴν υγιάν αὐτῆς εὐχίτησεν ὑγιεινότερον ἀέρα καὶ διασκέδασιν πνεύματος εἰς Ἰταλίαν. Τὰ ἔχνη τοῦ παρελθόντος μεγαλείου τῆς Ἰταλίας, τὰ ἀρχαῖα μνημεῖα ἐξύψυσαν τὴν ὄραν αὐτῆς καὶ λαμπρὰν φαντασίαν· ἐπανακάμψασα δὲ εἰς Ἑλβετίαν ἐν τοῖς πέριξ τῆς Γενεύης ἤρχισε νὰ γράφῃ τὴν Κορίνναν, ἵνα μεταχύσῃ ἐνταῦθα τὰ αἰσθήματα, ἅτινα ἐνέπνευσεν αὐτὴν ἡ Ἰταλία, ἣν ἤγαγεν εἰς πέρασ ἐν ἀγρῷ τινι δώδεκα λεύγας τῶν Παρισίων ἀπέχοντι, ἔνθα ἐπειράπη αὐτῇ νὰ διαμενῇ. Τὸ μυθιστόρημα τοῦτο ἔχει πολλὰ πλεονεκτήματα, κίνησιν ἐνεργείας καὶ παθημάτων, λαμπρότητα ὕφους, εὐγένειαν αἰσθημάτων, ὕψος στοχασμῶν· εἶναι ἔργον μεταβάσεως μεταξὺ τῆς ἀρχαίας τέχνης τῶν Γάλλων μυθιστοριογράφων καὶ τῆς νεωτέρας· ἐνταῦθα δὲν ἀπαντᾶται τὸ τέχνημα τοῦ διαλόγου καὶ ἡ δραματικὴ οἰκονομία δι' ὧν ἀποκαθίστανται τερπνὰ τὰ διηγήματα τοῦ Οὐάλτερσκοῦτου. Γνωματεύουσιν ὅτι ἐν τῇ πρωταγωνιστρίᾳ ἐξωγράφει ἑαυτήν· παρητήθη ἐκουσίως εἰς τὴν ἰδίαν φαντασίαν περιγράφουσα τὰ τῆς Ἰταλίας ἦθη· ἀλλ' ἐπαληθεύει ὡς πρὸς τὸ αἰσθημα τῆς τέχνης τὸ παρ' Ἰταλοῖς ἐπιπολάζον, εἰς ὃ ἀπέδωκε πάντα τὰ εὐληγητρα καὶ πᾶσαν τὴν σημαντικότητα· ἐκπλαγεῖσα δὲ εἰς τὴν τῶν Ἰταλῶν ἰκανότητα τοῦ αὐτοσχεδιάζειν ἐποίησε τὴν Κορίνναν αὐτῆς ὅλως αὐτοσχεδιάστριν. Δυνατὸν, ὡς ἐν παρόδῳ, εἰπεῖν ὅτι ἡ πρόσφατος μνεῖα τῆς Κορίλλης τῆς λαβούσης τὴν δάφνην τοῦ Πετράργου ἐν Καπιτωλίῳ, καὶ ἡ ποιητικὴ ἐκείνη τελετὴ ὑπηγόρευσαν ἴσως αὐτῇ τὴν ἰδέαν τοῦ ἑαυτῆς μυθιστο-

ρήματος, ἀρίστην ἐν Εὐρώπῃ ἐπιτυχίαν εὐρόντος· ἐτυπώθη δὲ τοῦτο κατὰ τὸ 1807. Τότε ὁ Αὐτοκράτωρ ἐνθυμηθεὶς τὴν Στάελ ἐξωστράκισεν αὐτὴν ἐκ τῆς Γαλλίας, ὑποστρέψασα ἐκ νέου εἰς Γενεύην καὶ ἐπανελθοῦσα εἰς Γερμανίαν, ἵνα πληρέστατα ταύτην γνωρίσῃ. Ἰπεδέχθησαν αὐτὴν ἐν Βιέννῃ ἐντίμως τὰ ἐξωχώτερα τῆς αὐτῆς ὑποκείμενα· εἰς δὲ τὰ περίχωρα τῆς Ἑλβετίας ἐπικνακάμψασα συνεπλήρωσε τοὺς τρεῖς τόμους ἐπὶ τῆς Γερμανίας, τυπωθέντας ἐν Γαλλίᾳ, ἔνθα τεσσαράκοντα λεύγας τῶν Παρισίων μακρὰν κρυφίως ἐγκατεςτάθη. Εἰ καὶ ὑπὸ τῆς λογοκρισίας τὸ σύγγραμμα ἀφέθη ἐλεύθερον, οὐχ ἤττον ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῆς ἀστυνομίας κατεσχέθησαν καὶ κατεστράφησαν τὰ ἀντίτυπα· ἡ συγγραφεὺς πρότερον ἐπιβλεπομένη καὶ ὑπὸ ἐπαγούρησιν ἐξωρίσθη ὕπερον εὐροῦσα καταφύγιον καὶ ἡσυχίαν ἐν τῇ αὐτοκρατορικῇ αὐλῇ τῆς Ρωσσίας. Ἡ Στάελ διὰ τῆς αὐτῆς Γερμανίας ἀπέδειξεν ἰκανότητα διάφορον ἢ ἐν Κορίννῃ, ἐκεῖ οὐχὶ φαντασιοπληξία, ἀλλὰ καλαισθησία, κρίσις, λεπτοφυῆς παρατήρησις, βαθεῖα φιλοσοφία τοῦ νοῦς αὐτῆς ἐκδηλοῦνται. Ἠπάσθη τὴν Γερμανίαν κατὰ πάντα αὐτῆς τὰ μέρη, ἤθη, φιλολογίαν, μελέτην καὶ δημόσιον καὶ ἰδιωτικὸν πνεῦμα· τοσοῦτον καλῶς περὶ ταύτης ἐπληροφόρηθη, ὥστε συνέταξε σύγγραμμα διαφωτίσαν τὴν Εὐρώπην περὶ τόπου σχεδὸν πρότερον ἀγνώστου εἰς αὐτὴν. Τὸ ἐν προκειμένῳ πόνημα ἀποκαλύπτει τὴν γραμματολογικὴν κατάστασιν τῆς Γερμανίας εἰσήγαγεν εἰς Γαλλίαν καὶ Ἰταλίαν νέα στοιχεῖα τέχνης, ἧς τοὺς καλλιεργητὰς ἔθεσεν εἰς βαθμὴν νὰ πειραθῶσι νέον δρόμον καὶ ἐκτείνωσι τὸ βασίλειον τῆς φαντασίας καὶ τοῦ λόγου. Ἡ Στάελ πρώτη διεκίνησε τὰς νέας διδασκαλίας, αἵτινες ἔλαβον ἐπιρροὴν ἐν τῇ σοφῇ καὶ πεπολιτισμένῃ Εὐρώπῃ· μετέφρασεν ἀποσπάσματα τῶν περιβοήτων Γερμανῶν συγγραφέων, ὧν ἡ καλλονὴ ἀνέκυπτεν, ἔκκευε συγκρίσεις μετ' ἄλλων τῆς Εὐρώπης συγγραφέων, ἐζήτησε τὰ διάφορα τῆς φιλοσοφίας συστήματα μετὰ βαθυνοίας σπανίας, ἔδωκεν ἐναργῆ ἰδέαν τῶν γερμανικῶν ἠθίμων· καὶ κατόπιν ταύτης οἱ Γάλλοι ἠσχολήθησαν περὶ τὴν μετάφρασιν καὶ μίμησιν γερμανικῶν πονημάτων. Πολλοὶ περιηγήθησαν τὸν ὑπὸ τῆς Στάελ περιγραφέντα τόπον ἵνα ἀποκτήσωσι νέας ἰδέας καὶ μεταφυτεύσωσιν εἰς τὴν παλαιὰν γραμματολογίαν νέον βλαστὸν, νέον ἄθος ἰδεῶν. Ἐκ τῆς Ρωσσίας διήλθεν ἡ Στάελ τὴν Σουηδίαν, διέμεινεν ἐπὶ τινὰ χρόνον ἐν Στοκόλμῃ ἐν ἣ ἔγραψε τὴν Ἐφημερίδα αὐτῆς· ἀ δέκα ἔτη ἐξορίας ἢ προσαγορευθεῖσιν, ἀνεχώρησεν εἰς Λονδίνον, καὶ ἐπανέκαμψεν εἰς Γαλλίαν ἐπὶ τῆς παλινορθώσεως· ἀναφανέντος δὲ τοῦ Ναπολέοντος εἰς τὰς ἑκατὸν ἡμέρας, αὐτὴ προσέφυγεν εἰς Γενεύην· μάλιστα προσεκάλεσεν αὐτὴν ὁ Ναπολεὼν ἵνα ἔλθῃ εἰς Παρισίους, ὅπως διαδώσῃ τὰς συντα-

γματικῆς ιδέας, ἀλλ' ἡ ἀγέρωχος θυγάτηρ τοῦ Νέκερ ἀπεποιήθη, δὲν ἠθέλησεν. «Il s'est bien passé de constitution et de moi pendant douze ans, ἀπεκρίνατο· et à présent même, il ne nous aime guère plus l'une que l'autre.» Ἡ ἦτα ὅμως τοῦ Οὐατερλοῦ ἐπλήρωσε τὴν καρδίαν καὶ τὴν ἐθνικὴν φιλοτιμίαν αὐτῆς. Ὁ Πι Λουδοβίκος εὐηρεσεῖτο πολὺ εἰς τὴν συνομιλίαν τοσοῦτον ἐνδόξου γυναικός, ἣν περ εὐπροσηγόρευε καὶ εὐνοϊκῶς ἐδέχετο, διατάξας νὰ ἀποδοθῶσιν αὐτῇ ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου τὰ ὑπὸ τοῦ Νέκερ παρακταταθειμένα δύο ἑκατομμύρια. Κατὰ τὸ 1816 ἐξαναεῖδε τὴν Ἰταλίαν κατοικήσασα εἰς Πισαν πρὸς ἀνάρρωσιν τῆς υγείας αὐτῆς· ἐπανελθοῦσα δὲ εἰς Γαλλίαν καὶ εἰς τὸ ἀπόγειον τῆς ἀριστοκρατίας φθάσασα ἠσθένησε βαρῶς καὶ ἐν τῷ ἀγροκηπίῳ αὐτῆς Coppet ἀπέβιασε τὴν 14 Ἰουλίου 1817, ἡμέραν ἐπέτειον πολυχρότου τινὸς ἡμέρας ἐν τοῖς χρονικοῖς τῆς Ἐπαναστάσεως, ἀναψάσης πρὸ εἰκοσίου ἐτῶν περίπου τὴν Γαλλίαν πρότερον καὶ εἶτα ἅπασαν τὴν Εὐρώπην. Ἔσχε δύο τέκνα ἐκ τοῦ ἐκντῆς γάμου, ἐν ἄρρην ἀποθανόν καὶ ἐν θῆλυ τὴν δούκισσαν de Broglie, ἃ μετὰ ζήλου ἀνέθρεψε· δι' οἰκιακῆς δὲ περιστάσεως ἀπεμακρύνθη τοῦ Βασιλέως Στάελ, ἀλλὰ τελευταῖον ἠνώθη μετ' αὐτοῦ, ὃν περ καὶ παρηγόρησεν εἰς τὰς τελευταίας τοῦ βίου στιγμῆς. Ἄδεται ὅτι νέος τις ἀξιωματικὸς Γάλλος, Ρόκκας τὸ ὄνομα, ἔρωτα συλλαβῶν ρωμαντικῶν ὑπὲρ αὐτῆς, ἀνδρείος ἀφ' ἑτέρου ἀναδειχθείς· εἰς τοὺς πολέμους τῆς Ἰσπανίας, εἶχεν ἐν Γενεύῃ μετὰ ταύτης σχέσεις. Τοῦτον ἡ Στάελ συνζεύχθη κρυφίως μεθ' οὗ ἐγέννησε καὶ υἱόν, ὁ δὲ ἔραστής σύζυγος ὑπὸ λύπης ἀπέθανε διὰ τὸν αὐτῆς θάνατον. Ἡ Στάελ ἦτο τὸ εὐρησκόμενον διαμαρτυρούμενον, ἀνεγίνωσκε δὲ μετὰ προσοχῆς τὰ τοῦ Φινελῶνος συγγράμματα· ὡς δὲ παρατηρεῖ ὁ Σατωβριάνδος ὑπῆρξε κατὰ τὸ ἀνθρώπινον μεροληπτικῆ εἰς πολλά. Ἦτο σαυμασιωτέρα ἐν τῷ λαλεῖν καὶ λέγειν ἢ ἐν τῷ γράφειν, εὐγλωττος εἰς ἄκρον· ἡ τολμηρότης τῶν διανοημάτων αὐτῆς καὶ τῶν εἰκόνων παρῆγον καλὸν ἀποτέλεσμα· γράφουσα δὲ ἔχασε τὸ αὐθόρμητον, τὸ φυσικόν, τὸ ἀφελές καὶ τὸ ἐλασικὸν τῶν ἰδεῶν καὶ τῆς γλώσσης· δι' ὧν λαλοῦσα ἐγοήτευεν· ὅθεν καὶ ὁ de Fontanes ἐξεφορᾶτο μετὰ αὐστηρότητος περὶ τῆς γραφῆς αὐτῆς. Ἀλλὰ καὶ τοι ἑτέρα ἡ τέχνη τοῦ λέγειν τῆς τοῦ γράφειν, ἡμεῖς ἀδυνάτως φρονούμεν ὅτι ἡ Στάελ ἐγένετο ἄρρηνωπὸς συγγραφεὺς καὶ ἐκ τῶν ἐντελεστέρων, ὅτι ἐπὶ τοῦ αἰῶνος αὐτῆς ἐξήσκησε μεγάλην ἐπιρροήν, ὑπὸ τε τὴν φιλολογικὴν καὶ πολιτικὴν ἐποψίν, ἐπλούτισε τὰς βιβλιοθήκας, καθίδρυσε σχολὴν, καὶ τὰ μέγιστα συνεβάλετο εἰς τὸ ἐμπόριον τῶν ἰδεῶν, συνεισένεγκεν εἰς τὴν δημοκρατικὴν τῶν γραμμάτων, καὶ πολυειδῶς ὠφέλησεν. Ἰπερεπαινοῦσίν τινες τὴν Σάνδ διὰ τὴν δύναμιν καὶ τὸ νευρῶδες τοῦ ὕφους καὶ τῆς διανοίας. Πρακτικῶς

ζομένων ἀμφοτέρων τῶν Κυριῶν, βλέπομεν τὴν μὲν, ὡς πρὸς τὴν πολιτικὴν ἀπόχρωσιν, ἀποστρεφομένην τὴν θηνασίαν τοῦ Ναπολέοντος, ὃν ἐμπηπον Ῥοβεσπιέρον ἐνησιμενίζετο νὰ καλῆ, «C'est Robespierre à cheval» τὴν δὲ δημοκρατικωτάτην. Οἱ εὐφραίσαντο Γάλλοι ὠνόμαζον τὴν Στάελ θηλυκὸν Βολταῖρον. Πλὴν τῆς ἐποποιίας ἐπειρήθη ἡ Στάελ νὰ γράψῃ εἰς πᾶν γένος λόγου καὶ παντοῖα συγγράμματα ἀφῆκε. Τὰ νεανικὰ αὐτῆς ποιήματα εἶναι Extraits de l'Esprit des Lois, Considérations sur la révolution française, δραματικὰ δοκίμια, Pièces de théâtre, Lettres sur Rousseau· ὕστερον δὲ ἔγραψε L'influence des passions, ἀκολούθως L'Allemagne, Corinne, ποικίλης διατριβῆς, τὰ ἅπαντα αὐτῆς συγκροτοῦσι 18 τόμους. Τοσαῦτα περὶ τῆς γυναικὸς ἐκείνης, ἧς τὴν ἀποθέωσιν ἐξωγράφησεν ὁ περίφημος Gégard. Αἱ Ἑλληνίδες ἡμῶν κόραι γινώσκουσι ὅτι τὸ ἡμέτερον ἀναξιοπαθεῖν ἔθνος, καὶ ἐν τῇ ἀκμῇ αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ πολυχρονίῳ δουλείᾳ, διεκρίθη διὰ τῆς προκοπῆς εἰς τὰ γράμματα, φιλοτιμηθήτωσαν, ἔχουσαι πληθὺν τῶν προγονικῶν γυναικείων ὑποδειγμάτων, ἢ τοι τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς, νὰ ἀναπτύξωσι τὸν νοῦν ἐν τῇ φιλολογίᾳ, τὴν καρδίαν ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ πίστει καὶ εὐσεβείᾳ, καὶ τὴν φαντασίαν ἐν τῷ κλασικισμῷ νὰ μορφώσωσι, μιμούμεναι πᾶν τὸ εἰς τὰ πάτρια καὶ τὰ ἀλλότρια ἐνυπάρχον καλόν. Προσδοκᾷ τὸ ἔθνος ἡμῶν πολλὰ καὶ αἴσια ἐκ τῆς ἀνατροφῆς καὶ ἐκπαίδευσέως τοῦ ὠραίου φύλου. Εἶθε νὰ φανῆ μετ' οὐ πολὺ Ἑλληνὶς ἐσολισμένη πάντοτε καρδίαν ἀγγελικὴν, ἦθη χρηστὰ καὶ σεμνότητα, ὀρθοδοξίαν δὲ ἀκλόνητον καὶ παιδείαν, οἷα ἡ τῆς ἀλλογενοῦς Στάελ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΕΡΟΜΟΝΑΧΟΣ ΣΤΡΑΤΟΥΛΗΣ.

ΕΠΑΙΝΟΣ ΚΑΙ ΨΟΓΟΣ.

Πόσον εἶναι δύσκολον, διὰ νὰ μὴ εἶπω, ἀδύνατον, νὰ τύχῃ ἐπαίνου ἐπὶ ταύτης τῆς γῆς ὁ ἀληθῶς ἀξίος καὶ μὴ εἶλον νὰ μεταχειρίζεται ἀνικρὰ καὶ δειλὰ μέσα ὅπως ἀποκτήσῃ τὸ ποθοῦμενόν του. Εἴτε εἶναι καλὰ πράξεις, ὠραῖα ἔργα ἐπιστημῶν, γραμμάτων καὶ τεχνῶν, ὁ ἔντιμος ἀνὴρ ἐὰν ἦναι περιδεδῆς καὶ περισεσημμένος ὀφείλει νὰ ὑποσῆσῃ εἰς δυσκολίας σχεδὸν ἀνικήτους, ὅπως οἱ ἄλλοι τὸν νομισώσι τοιοῦτον ὁποῖος εἶναι. Ἀλλοίμονον εἰς αὐτὸν ἐὰν δὲν οἰκειοποιηθῇ ἢ δουλεύσῃ μυρίους ἀνθρώπους καὶ ἰδίως ἐκείνους, οἵτινες διὰ τὴν περιουσίαν καὶ ἀξίαν των, δύνανται νὰ προξενήσωσι πολλοὺς φόβους ἢ ἐλπιδας, καὶ οἱ ὁποῖοι ἐπομένως εἶναι ὡς ὁ πόλος περὶ ὃν ὄλαι αἱ μεμαγνητισμένοι βελόνηαι γρέφονται ὁμοῦ· Καὶ ἐδῶ ἔρωτῶ ἐν παρενθέσει τίνη τῷ τρόπῳ ἀθροπός τις ὀφείλων νὰ ἐπασχολῆται 15 ἢ 16 ὥρας

κατὰ πᾶσαν ἡμέραν ὅπως ἀποκαταστηθῆ κατὰ τι εἰς τὸν κόσμον, ἡμπορεῖ νὰ ἔχη καιρὸν διὰ νὰ ξερμαίνῃ τὰ τῶν ἄλλων θραυιά; Ἐάν λοιπὸν αὐτοὺς δὲν εἶναι περικυκλωμένοι ὑπὸ τείγους ἢ μᾶλλον ὄχρετοῦ, προστασιῶν, φιλιῶν καὶ συμπαθειῶν, ἢ κρίσις ἢν προσμένει δὲν εἶλε ἐξαρτᾶσθαι εἰμὴ ἐκ τῆς πέψεως τῶν ἀναγνωστῶν, τῶν ἀκρατῶν καὶ τῶν σεατῶν, ἐκ τῆς ἀρμονίας ἢ χασμωδίας τῆς λέξεως τοῦ ἐπωνύμου του, ἐκ τοῦ χρώματος τῶν ὀφθαλμῶν ἢ τῆς κόμης του, ἐκ τοῦ εἶδους τῆς φωνῆς αὐτοῦ, ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ ἢ μικροῦ ἀναστήματός του, ἢ ἐκ τῆς κράσεώς του εὐσάρκου, ἢ λεπτῆς. Ἀφ' ἐνός μὲν ὁ φθόνος ἢ τῆ ἀσιωπήση ἢ εἶλε βιασθῆ εἰς τοῦτο ὑποκρινόμενος ὅτι δὲν ἤκουσεν, ἢ εἶδε, ἢ ἀνέγνωσε, ἢ ἴσως εἶλε τοξεύσει τὴν φαρμακερὰν γλῶσσάν του δεξιόθεν καὶ ἀριστερόθεν βοηθούμενος διὰ πλαγιῶν καὶ ἐμφατικῶν βλεμμάτων, διὰ διακοπῶν, ἀποσιωπήσεων, εἰρωνειῶν καὶ δι' ἄλλων ῥητορικῶν τρόπων, οὓς τινες ἔμαθεν εἰς τὸ Ἱεροσποδαστήριον ἢ εἰς τὸ λύκειον, καθ' ἃν καιρὸν ἠκμαζεν ὁ Δεκολόνιας, ὁ Δεζαρδίνης καὶ ὁ Βλέρ. Ἀφ' ἐτέρου δὲ ἢ ῥαθυμία καὶ ὁ πυρρῶνισμός ἐνῷ ἀκούωσι τὸ ὄνομα τοῦ ἀξιοτίμου τοῦτου ἀνδρὸς εἰλουσιν ἀρχίσει νὰ ἐξαπλῶνται καὶ χασμῶνται ἐπὶ ἀναπαυτικοῦ ἀνακλίντρον· ἐνθα ἡ σχολαστικότης καὶ ὑπουλότης εἶλε ὀρθώσῃ ὡς ἀκαυθόχοιροι τὰς ὀξείας τῶν καρφιδας· ἐκεῖ ἢ Κακοήθεια ὑφ' οἰνοδηποτε σχῆμα εἶλε ἀνοίξῃ τὸ πλατὺ καὶ δυσῶδες ὡς ἀμᾶρα ζῶμα τῆς ὅπως τὸν χλευάσῃ καὶ κατασιγματίσῃ. Καὶ ἐάν εὐρεθῆ ἄλλος ἐντιμὸς ἄνθρωπος καλῶς πρὸς αὐτὸν διαθεθεμένος καὶ τῆς ἀξίας του πεπειθῶς δὲν εἶλε διατρέξῃ τὸν κίνδυνον νὰ εἴπῃ λέξιν ὑπὲρ αὐτοῦ, φοβούμενος μὴ ῥιψοκινδυνεύσῃ τὴν φήμην του καὶ πέσῃ εἰς τὸ γελοῖον ἐπαίνων ἄνθρωπον ἄγνωστον ἀνευ σχέσεων καὶ ὑποσηρίζων. Καὶ εἶλε εἶσθαι χειρότερον ἐάν ὁ ἀνωρθεὶς καὶ ἀνευ σχέσεων τίμιος ἀνὴρ λάβῃ τὴν δυσυχίαν νὰ ζῆ εἰς μίαν τῶν ἐποχῶν ἐκείνων, καθ' ἃς ἡ κρινωνία εὐρίσκεται ἀνω κάτω, καὶ κατὰ τὰς ὁποίας ὅλα τὰ στοιχεῖα τῆς ἠθικῆς καὶ πολιτικῆς ζωῆς ἐπὶ τὸν παρελθόντα χρόνον κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἤττον εἰς ὁμόνοιαν ἐνωθέντα, διαχωρίζονται βιαιῶς καὶ τίθενται εἰς φανερόν πόλεμον πρὸς ἄλληλα. Τότε εἶλε ἀποθῆ εἰς αὐτὸν καθόλου ἀδύνατον νὰ ἐκτιμῆται ὑπὸ τῶν ἄλλων ἢ ἀπλῶς νὰ ἦναι γνωστός. Αἱ πάντοτε ἀποκλειστικαὶ φατρίαι καὶ ἐπομένως ἀνίκαναί ὀρθῆς κρίσεως εἶλε κατηγορήσῃ εἰς τὴν διαγωγὴν ἢ εἰς τὸ ἀριστοῦργημα τοῦ ἀξίου ἀνδρὸς ὅ,τι δὲν ὁμοφωνεῖ μετὰ τῶν ἰδιαίτερον ὑπερβολῶν τῶν καὶ διισχυρίσεων. Καὶ εἰς τοιαύτην περίστασιν καὶ ἡ γυνὴ τοῦ ξυλοργοῦ ἢ τοῦ γελογοπώλου εἶλουσι λάβει τὴν ἰδέαν νὰ κρίνωσι διδασκαλικῶς, καὶ οἱ κουρεῖς εἶλουσι φιλονικεῖ μετὰ τῶν ἄλλαντοπωλῶν ἐπὶ τῶν σοβαροτέρων ἀντικειμένων, καὶ νεανίσκοι εἰς τῶν ὁποίων

τὸ στόμα μυρίζει ἔτι τὸ μητρικὸν γάλα, καὶ εἰς οὓς ὁ πρῶτος ἴουλος δὲν κοσμεῖ εἰσέτι τὸν πώγωνα, χρώματος κυτρινοπρασίον, ὁμοιζόντες μᾶλλον εἰς σαῦρας ἢ εἰς ἀθρώπινα σχήματα προσποιοῦμενοι τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ Ξενοκράτους ἢ τὸν σαρκασμὸν τοῦ Μεριστοφύλου εἰλουσι πετᾶ γνώμας ἀνά πᾶν βῆμα καὶ εἶλουσι ἐπιστηρίζει ὅτι τὸ ἔργον εὐσπλαγχνίας ἀρχὴν εἶχε τὴν ματαιότητα, τὸ πείσμα, ἢ ἐν δεύτερον τέλος· ὅτι ἢ Ποίησις εἶναι ἐλλειπῆς φαντασίας καὶ εὐαισθησίας, ὅτι ἢ Ζωγραφία δὲν ἔχει καλὴν ἰχνογραφίαν, ὅτι ὁ λόγος εἶναι ἐλλειπῆς εὐγλωττίας, ὅτι ἐνυπάρχουσιν ἀντιφάσεις, μωρία καὶ ὕφος ὄχι γλαφυρόν καὶ εἶλουσι εὐρεθεῖ τινὲς βλάκες οἵτινες εἶλουσι ἀκροάζεσθαι τὰ λάθη τῶν μειρακίων τούτων ὡς ἂν ἐπρόκειτο περὶ τῆς Πυθίας ἢ τῆς Σιδύλλης Κουμάνης, καὶ εἶλουσι λέγει καθ' ἑαυτούς. Ὅποιοι εὐφρεῖς νεοί! Αὐτοὶ δὲν γεννῶνται εἰμὴ εἰς τοὺς τόπους μας. Ὅποιοι μέλλουσαι ὑποστηρίξεις τῆς κοινῆς πατρίδος! Μακαρία ἢ γαστήρ ἦτις τοὺς προῆξε!

Εἰς ὅλα αὐτὰ τὰ ἀτοπήματα τὸ φάρμακον, ἀληθῶς εἶπεῖν, εἶναι εὐκόλον, καὶ αὐτὸ συνίσταται εἰς τὴν χρῆσιν τῶν μικρῶν καὶ βδελυρῶν ἐκεῖνων μέσων, περὶ τῶν ὁποίων ἐπραγματεύθημεν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς μικρᾶς ταύτης διατριβῆς. Καὶ εἶλετε νὰ μάθητε ποῖον εἶναι αὐτὸ τὸ φάρμακον; Ἰπάρχουσι δύο εἰδῶν. Ἐμβαίνει εἰς τὸν κοιτῶνα τοῦ Κόμητος, τοῦ Μαρκεσίου, τοῦ Βαρῶνου, τοῦ Κεφαλειούχου, τοῦ Διοικητοῦ μὲ μίαν ὑπόκλισιν μέχρι ἐδάφους, καὶ τὸν ἱκετεύεις βραχέως καὶ ἐνθέρμως. Ἐχεις χρεῖας· ἐγεννήθης καλῶς· ὀλίγη καλὴ φήμη εἶναι πάντοτε ὠφέλιμος. Τοῦτο ἀνοίγει τὸν δρόμον. Καὶ ἰδοὺ μετὰ μίαν ἢ δύο ὥρας εἰς μικρόν τι νεῦμα τοῦ Παντοδυνάμου ἀνδρὸς ὁ παράσιτός του ἢ ὁ κόλαξ, ὅστις εἶναι ὁ αὐτός, καταβαίνει ταχέως τὰς κλίμακας τοῦ πλουσίου μεγάρου καὶ ταλαντεύων τοὺς βραχίονας καὶ κρατῶν τὴν κεφαλὴν ὑψηλὰ μὲ σχῆμα μεγαλοπρεπὲς ἀρχίζει νὰ κάμνῃ ἐκεῖνα τὰ νεύματα, (δι' ὧν ἢ γλαυζ' ἐπὶ τῆς ῥάβδου τῆς ἱσταμένη προσπαθεῖ νὰ δελεάσῃ τὰ ὄρνεα) καὶ συνάζει περὶ αὐτὸν πᾶν εἶδος ἀνθρώπων, καὶ ὡς οἱ μελωδοὶ τῆς Ὀπερας, οἵτινες προσκαλοῦσι τὸν χορόν, καὶ ὑπ' αὐτοῦ τριγυρισμένοι ἀρχίζουν νὰ ᾄδωσι τὴν μονωδίαν των, οὕτω ὁ μοθηρὸς ἐκεῖνος ἀρχίζει νὰ κοινοποιῆ τοὺς ἐπαίνους τοῦ ὑπὸ τοῦ Μεκῆνα του προσκατευομένου ἀνδρὸς καὶ τὸν ὁποῖον ἴσως περιγεῖλῃ ἢ μισεῖ καθ' ἑαυτόν. Τὸ αὐτὸ κάμνει εἰς τὰς συναναστροφὰς μετρίου ἢ ὑπερτάτης ἀξίας, φυλάττων τὰς καταλήλους βαθμολογίας ὡς πρὸς τὴν ἐπαγγελλείαν ἢ μιμικήν. Τὸ δεύτερον εἶδος φαρμάκου συνίσταται εἰς ὀλίγην περιποίησιν πρὸς εὐφρημιζόμενον Ἐφημεριδογράφον γινομένην ἢ εἰς καλὸν δῶρον χρημάτων, ἢ ἄλλου. Ἐγνώρισα μετὰξὺ

τῶν ἄλλων ὑποκείμενόν τι ἀληθοῦς ἀξίας ὑπερ ἀπέκτησε τὴν φιλίαν κολοσσαίου Ἐφημεριδογράφου, διὰ μεγαλοπρεποῦς ἰνδοκλάμου μετὴν λαβὴν ἐξ ἑλεφαντίνου ὄστου, καὶ μετὰ τὰς ὀπὰς ἐκ χρυσίου. Ἐάν ἀποκτήσης τὸ πολυτίμον ἄρθρον, ἰδοὺ τὰ κηφρευτὰ, αἱ λέσχαι, τὰ ἀναγνωστήρια καὶ ἴσως τὰ πορνοστάσια νὰ μυρμηγκιάζωσι, βομβίζωσι καὶ διαφιλονεικῶσι ἐπὶ τοῦ ἐξόχου συγγράμματος. Ὅλοι τὸ ζητώσιν, ὅλοι τὸ θέλουσι, τὸ μακρῖον φύλλον φαίνεται ὅτι πετᾷ εἰς τὸν ἀέρα ἀπὸ μιᾶς χειρὸς εἰς ἄλλην, ὡς περιστέρῳ, ἢ πετῶσιν οἱ θεαταὶ εἰς τινα εὐεργετικὴν παράστασιν, ὅλοι ἀνοίγουσι τὰ ὄμματα καὶ τὸ στόμα καὶ ὁ ἀναγνώστης βασιανίζεται ὑπὸ ἐρωτήσεων ἀποτεινομένων εἰς αὐτὸν παρὰ τοῦ συντρόφου του — Βαβαί! Καλῶς! Ἄρισκα! ἔχομεν ἔνα ἄξιον ἄνδρα περισσότερον! — Τῆ ἀληθείᾳ; — Πλέον παρ' ἀλήθεια. — Κάμε μου τὴν χάριν δός μοι το. — Ἵπομείνατε ὀλίγον. —

Μὰ τὸν Θεὸν, μεγάλη παρηγορία εἶναι τὸ γενέσθαι ἐξόχος διὰ μιᾶς μετὰ τοσοῦτου ὀλίγου κόπου καὶ μετὰ τοσοῦτον ὀλίγον δαπανῶν. Ἐ! Ἡ παρηγορία ὄλων τῶν μοχθηρῶν, ὄτινες, ὄμιλῶν γενικῶς, εὐρίσκουσι πολλὰς εὐκολίας εἰς τὴν πρόσκαιρον ταύτην ζωὴν, ἥτις βεβηχίως ὄχι καλὴ ἐκ φύσεως ὀφείλει, οὕτως εἰπεῖν, νὰ ὁμονοῇ μετ' αὐτῶν καὶ εὐχαριστεῖ τὰς χρεῖας τῶν, τὰς επιθυμίας ἢ καὶ τὰς φαντασί-
ας τῶν.

Ἄλλ' ἂς ἔλθωμεν εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ ἐπαίνου. Ἄς ὑποθέσωμεν ὅτι ἐπλήρωσας τὸ ἐνοικίόν σου ἢ ὁμολογίαν σου εἰς τὴν ἐντελῆ λήξιν τῆς Συγκρίνεσαι μετὰ τοῦ Ἀριστείδου ἢ Κάτωνος. Ὁνειδίσας ὄρεοκόμον, βλέπων αὐτὸν νὰ ραβδίζη ἀνιλεῶς τὰ δυστυχή του ζῶα; Τίθεται εἰς τὴν αὐτὴν γραμμὴν μετὰ τῶν μεγαλητέρων φιλανθρωπῶν τῆς νέας Εὐρώπης. Ἐγραψας μικρὰν ᾠδὴν συγκεκριμένην ἐξ ὀκτώ ἢ δέκα στροφῶν ἐκ τεσσάρων ἢ πέντε στίχων ἀνά μίαν ἐν περιπτώσει γάμου ἢ βαπτίσματος; Συγκρίνεσαι μετὰ τοῦ Κ. Φραγκίσκου Πετράρχου, τοῦ Πινδάρου καὶ ἂν ἢ χρεῖα τὸ καλέση καὶ μετὰ τοῦ Ὀμήρου. Ἐσκιαγράφισας τὸν Ἰσπανὸν κύνα σου; Εἶσαι ὅμοιος μετὰ τὸν ἀριστοτέχνην τῆς τοῦ Χριστοῦ μεταμορφώσεως καὶ μετὰ ἐκείνον τῆς Σφαγῆς τῶν Ἀθῶν; Συνέθεσας τέλος πόλκαν ἐκ ῥομαντικοῦ τίτλου κεκοσμημένης; Κάθησαι παρὰ τῷ Ῥωσσίῳ καὶ Μοζάρτῳ. Ἀληθεύει ὅτι τὸ θρανίον δὲν θέλει ἔχει εἰμὴ τρεῖς πόδας, καὶ εὐ κλονεῖσαι ὀλίγον ἐπ' αὐτοῦ εἰς τρόπον ὡς εὐ προτέχης καλῶς μὴ πέσης πρὸς τὰ ὀπισθεν ἢ πλαγίως ἄλλῳ; εὐ εἶσαι πάντοτε ὡς νέος ἀνὰ μέσον δύο γιγάντων.

(Ἀκολουθεῖ)

— 0000000 —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΕΤΑΞΟΣΚΩΛΗΚΟΣ ΠΑΦΙΑ (LINN.)

(Συνέχεια ἔρα Τεύχ. Α. Σελ. 6.)

Ἄδεται ὅτι εἰς τὰς Ἰνδίας πίπτουν τὰ κουκούλια ἀπὸ τὰ δένδρα ὡς ὄριμοι καρποὶ καὶ δὲν ἀναγκαστὶ ἄλλο εἰμὴ ἢ συναξίς τῶν ἀπὸ τὴν γῆν. Ἡ μνησθεῖσα Γαλλικὴ Ἐφημερίς φαίνεται ὅτι ἀποδίδει τὸ συμβᾶν τοῦτο εἰς τὸν Σκώληκα Παφία, βεβαιούσα ὅτι τὰ κουκούλια πίπτουν, ἐνεκεν τοῦ ἀποχωρισμοῦ τῶν κοτσανίων τῶν φύλλων, καὶ τῶν μικρῶν κλάδων τοῦ Ἰάμβου εἰς τοὺς ὀπίσθους εἶναι εἰσχωρημένος ὁ ποὺς τῶν κουκουλίων ἄλλ' ἐκ τῶν σχημάτων, δοθέντων εἰς ἡμᾶς παρὰ τοῦ Ροξβούργου, δὲν φαίνεται ἀληθές ὅτι δύνανται νὰ ξεκολληθῶσι τὰ μικρὰ ἐκεῖνα κλαδιά τοῦ *Zizolo*, διότι εἶναι παρασημένια σκληρὰ, ξυλώδη, πολλῆς διαρκείας, ἄσφατρα, καὶ ἐλπίζομεν ὅτι εἰς ἔλους εἶναι γνωστὸν πῶσον εἶναι σκληρὰ τὰ κλαδιά τῶν ἰδιογενῶν μας εἰδῶν σχεδὸν ὅμοια τοῦ αὐτοῦ γένους. Καὶ ὁ Ἐλφερ προσέτι ἔμαθεν ὅτι ἐγκάτοικοί τινες εἶχον συναξίς πλείστα κουκούλια ὑφ' ἐν δένδρον, ἀλλὰ διάφορα τῶν συνήθως βλεπομένων, ὅτι τὰ εἶχον γνέσει καὶ μεταχειρισθῆ ὁμοῦ μετ' ἄλλα κατασκευάζοντες ὕφασμα, δι' ὃ ἐνδέχεται νὰ ἦναι τὸ πρᾶγμα ἀληθές ἀλλ' ἀποδοτέον εἰς ἄλλο εἶδος.

Ἐξ αὐτοῦ τοῦ κουκουλίου ὅμοιος ἐξέρχεται ἡ ψύχη ἢ ὀνομασθεῖσα συστηματικῶς ὑπὸ τοῦ Λινναίου *Bombyx Parhia*. Ὁ πρῶτος ἐν Εὐρώπῃ γνωρίσας τοῦτο τὸ εἶδος ὑπῆρξεν ὁ Δρουρὶ ὅστις τὴν περιέγραψεν ἐν ἔτει 1770 λέγων ὅτι αὐτὴ προήρχετο ἐκ τοῦ Βεγγάλα. Αὐτὸς δὲν ἐγνώριζε τὴν ὀφέλειαν τοῦ κουκουλίου τῆς, ἐπειδὴ δὲν εἶπεν οὐδὲν περὶ αὐτοῦ, καὶ ὁμοίως οὔτε δὲν ἐγνώρισε τὸ σκώληκά τῆς. Ὁ Λινναῖος τὴν λέγει ἰδιογενῆ τῆς Γουινέας, διὸ τὸ εἶδος ἤθελεν ἐξαπλοῦται καὶ εἰς τὴν δυτικὴν Ἀφρικανὴν διακεκαυμένην ζώνην, ἐκτὸς ἐὰν ἔλαβε χώραν ἀμφιβολογία ὡς πρὸς τὴν ἑσίν καὶ τὸ εἶδος, καθότι ὁ Λινναῖος δὲν τὴν διέκρινεν εἰμὴ διὰ συντόμου φράσεως, δυναμένης νὰ θεωρῆται ὡς ἀποδοτέα εἰς ἄλλο εἶδος τοῦ αὐτοῦ γένους. Ἐὰν ἠδύνατό τις νὰ ἀποδείξῃ ὅτι εἶναι ἰδιογενὴς καὶ τῆς Γουινέας καὶ ὅτι ἡ Λινναϊκὴ φράσις ἀνταποκρίνεται μετὰ τοῦ ζωῦριου τούτου, τότε ὁ Λινναῖος ἤθελεν εἰσθαι ὁ συγγραφεὺς, ὅστις πρὸ τοῦ Δρουρὶ τὴν ἐγνώρισε.

Ἦρειλον ἐδῶ νὰ περιγράψω τὰ ἦθη τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος; ψύχης, διὰ νὰ ἐξάγω ἐξ αὐτῶν ἐὰν ἦναι πιθανὸν ἢ ἀνατραφῆ ἢ ἡμερωθῆ. Ὅπως καλλιώτερα ἐκτελέσω τοῦτο θέλει φέρω ἐπιστολὴν τινα τοῦ Κυρίου Μιχαὴλ Ἀτκινσὸν πρὸς τὸν Κύριον Ἰππόκην Πόπ.

Εὐγενὴ Κύριε. II ΣΚΩΛΗΚΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΣΕΗ

Ἐλαβον τὴν ὑπὸ ἡμερομηνίαν 24 φιλιτάτην σας ἐπιστολὴν, ἐπαναλαμβάνουσαν τὰς ἐρωτήσεις 2; σὰς ἀπέτεινε ὁ Δόκτωρ Ροξβούργος ὡς πρὸς τὸν καλούμενον *Tusseh* μεταξυσκόληκα. Ἐγὼ εἴλω ἀπαντήσει μετὰ πάσης εὐχαριστήσεως πρὸς τὰς τοῦ Δόκτορος ἀπορίας, ἔπειδὴ κατὰ τὸ παρὸν βουλεύομαι μετὰ δύο ἐκ τῶν κατοίκων τῶν λοφιδίων παρ' οἷς γεννᾶται ἰκανὴ ποσότης μεταξίου *Tusseh*. Ὅπως ἀπαντήσω τακτικῶς ἀρχίζω.

1.ον Ὅτι τὰ κουκούλια τοῦ σκόληκος ἐκ τῶν φύλλων τοῦ *Byer* (*Ziziphus Jujuba*) τρεφομένου καλοῦνται ὑπὸ τῶν ἐγκατοίκων *Bughy*, καὶ ἐξ αὐτῶν γίνεται ἡ μεταξία *Tusseh*. Ταῦτα τὰ ζώφρια ἔρχονται κατ' ἔτος καὶ ἄδεται ὅτι μένουσι ἐντὸς τοῦ κουκουλίου ἐννέα μῆνας, καὶ τοὺς ἄλλους τρεῖς μῆνας διαγούσιν ὑπὸ τὴν μορφήν ὠῶ ἢ σκόληκος.

2.ον Ὅτι τὸ εἶδος τοῦτο ἀδύνατον εἶναι νὰ ἡμερωθῇ. Οἱ ἐγχώριοι μοὶ λέγουσι ὅτι δὲν ἐμπορεῖ οὐδεὶς νὰ λάβῃ ἐξ αὐτῶν οὔτε διὰ σπόρον. Οἱ κάτοικοι τῶν λόφων ὑπάγουσι εἰς τὰ πλήρη δένδρων καὶ ἄμυλων δάση καὶ ἀνακαλύπτοντες τὴν κόπρον τῶν ὑπὸ τὰ δένδρα *Byer* καὶ *Asseen* τὴν ἐξετάζουσι, καὶ βεβαιωθέντες ὅτι οἱ μικροὶ σκόληκες ὑπάρχουσι, κόπτουσι τοὺς κλάδους τῶν δένδρων κατ' ἀνάλογον ποσότητα τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐπάνω κατοικούντων σκόληκων, καὶ τοὺς μετακομίζουσιν εἰς καταλλήλους θάλασσας, πρὸς τοὺς οἴκους τῶν διανεμηθέντων εἰς δεδομένην ἀναλογίαν ἐπὶ τοῦ δένδρου *Asseen* καὶ ὄχι ἐπὶ τοῦ δένδρου *Byer*. Οἱ *Parieahs*, ἢ κάτοικοι τοῦ λόφου φυλάττουσι τοὺς σκόληκας τῶν καθ' ἡμέραν καὶ νύκτα ὕπως διώξωσι τὰς Κουρούνας, τὰς νυκτερίδας καὶ ἄλλα πτηνά. Ἐγὼ ὁ ἴδιος εἶδον τοὺς σκόληκας τούτους ἐπὶ τῶν δένδρων τρέχοντας. Τὸ εἶδος τοῦτο δὲν ὑποφέρει ὑποδούλωσιν ἐντὸς προσδιορισμένου καιροῦ καθότι μόλις ἢ ψύχην ἐξέλλει τοῦ κουκουλίου, πετᾷ καὶ οἱ ἐγχώριοι λέγουσιν ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ σταματηθῇ δι' οἰαζδῆποτε προβλέψεως.

[Ἀκολουθεῖ.]

ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΑΛΙΓΓΕΝΕΣΙΑΣ.
Ο ΒΑΖΕΤΤΗΣ.

Ἡ Ἰταλία, αὐτὴ ἡ ἑνδοξὸς γῆ, πρωτογενὴς θυγάτηρ τῆς φύσεως, ἥ τις ἐδρεῖται ἐπὶ ὑψηλοῦ θρόνου μεταξὺ τῶν ἄλλων ἔθνων εἰς τὰς

τέχνας καὶ ἐπιστήμας, ὑπῆρξε καὶ εἰσέτι ὑπάρχει γόνιμος ἐξόχων ἀνδρῶν εἰς πᾶν εἶδος ἀρετῆς. Καὶ εἰς ἐκείνους οἵτινες μετ' αὐθαδεῖας καλοῦσι τοὺς Ἰταλοὺς ἰκανοὺς νὰ καλλιεργῶσι μόνον τὰς εὐραίας τέχνας, ἀλλὰ δειλοῦς καὶ ἀναξίους πρὸς τὰς πολεμικάς, εἴλομεν εἰπεῖ ὅτι ἡ ἐξεύροντες τὴν ἀλήθειαν δὲν ὁμολογῶσι αὐτὴν ἢ δὲν ἐπρόσεξαν νὰ τὴν μάθωσι, καθότι πάντοτε ὅταν παρουσιάσθῃ εὐκαιρία πολλοὶ ἐξ αὐτῶν εὐφημίσθησαν ὡς ἀνδρεῖοι πολεμισταὶ καὶ ἐξοχοὶ ἀρχηγοί. Καὶ ἂν σκοποῦν προσθέμεθα ν' ἀναλύσωμεν τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀνδρειοτάτου Ἰταλικοῦ ἔθνους, ἠθέλομεν ὀνομάσει τὸν Ἰούλιον Καίσαρα ὅστις ἐκτὸς τῆς Αἰγύπτου ἐντὸς 40 ἐτῶν συνεχοῦς πολέμου μεταξὺ τῶν Κέλτων, ὑπεδούλωσε 300 ἔθνη, κατακτῶν 800 πόλεις, καὶ ὁ ὅποιος πολέμησας κατὰ πολλοὺς καιροὺς κατὰ τριῶν ἑκατομμυρίων στρατιωτῶν, ἐφόνησε ἐν ἑκατομμύριον καὶ ἐν ἄλλο αἰχμαλώτησε ἠθέλομεν ὀνομάσει τὸν Μέγαν Πομπηίου νικήσαντα 15, ἀλλὰ μεγαλῆτερα ἔθνη, οἷα ἦσαν ὁ Πόντος, ἡ Ἀρμενία, ἡ Καππαδοκία, ἡ Παμφλαγονία, ἡ Μηδεία, ἡ Κολχίς, ἡ Ἰβηρία, ἡ Ἀλβανία, ἡ Συρία, ἡ Κιλικία, ἡ Μεσοποταμία, ἡ Φοινίκη, ἡ Παλαιστίνη, ἡ Ἰουδαία καὶ ἡ Ἀραβία, ἐν αἷς κατέκτισσε ὄχι ὀλιγώτερον τῶν χιλίων φρουρίων καὶ περίπου 900 εὐγενεῖς πόλεις ὃ ἐσχημάτιζε τὸ τρίτον μέρος τοῦ τότε γνωστοῦ κόσμου ἠθέλομεν ὀνομάσει ἐκτὸς τῶν δύο τούτων διασήμεων ἀνδρῶν ἕνα Σκιπίωνα, ὅστις νέος ἀκόμη τὴν ἡλικίαν ὑπῆρξε νικητὴς τοῦ ἀνδρείου Ἀνίβας τὸν Μάριον, τὸν Σύλλαν, τὸν Λυκούλλον, τὸν Φάβιον, τὸν Μέτελλον καὶ τοσοῦτους ἄλλους οὔτινες εἰσὶν καὶ ἔσονται αἰετοῦτε ὁ Σαυμασμός τῆς οἰκουμένης. Καὶ ὁμιλῶντες γενικῶς περὶ τῶν Ῥωμαίων δὲν εἴλομεν ἔχει ἀναγκὴν νὰ διηγηθῶμεν, ὅτι ἀφ' οὗ ἐνίκησαν τὰ ἀδαμαστότερα καὶ ἐνδοξότερα ἔθνη, ἔγινον κύριοι καὶ ἐξευγενισαὶ ἀπάντων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς ἀνθρώπων.

Καὶ ἐὰν ἔλθωμεν εἰς τοὺς νεωτέρους χρόνους ἠθέλομεν εἶσθαι συγκεχυμένοι δίδοντες τὸν κατάλογον τῶν ἰσχυρῶν ἐν πολέμῳ λαῶν, καὶ τῶν ἐξόχων ἀρχηγῶν. Ναι, τὴν ἀνδρείαν τῶν νεωτέρων Ἰταλῶν ἐδοκίμασαν δύο αὐτοκράτορες τῆς Γερμανίας δηλ. δύο Φριδερίκοι τῆς Σβεβίας καὶ ὁ Κάρολος Η΄ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας. Ὁ μὲν εἰς τῶν πρώτων, ὁ Βαρβαρόσσας, μόλις ἐλύτρωνε τὴν ζωὴν του, ὁ δὲ γάλλος μετὰ βίας περιεφέρετο εἰς τὰς Ἀλπεις, μετὰ τὴν ἐφήμερον κατάκτησιν τοῦ βασιλείου τῆς Νεαπόλεως ἠθέλομεν προσθέσει ὅτι καὶ εἰς μερικὴν μάχην οἱ Ἰταλοὶ πολλάκις ὑπερέβησαν τοὺς ξένους καὶ τοῦτο εἶναι γνωστὸν εἰς τὰ πεδία τῆς Βαρλέττης καὶ τοῦ Καστελλέττου. Ὡς πρὸς τοὺς στρατηγοὺς δὲ ἀγάλλεται ἡ καρδία μας ἐνῶ ἐπαναλαμβάνομεν τὰ ὀνόματα τῶν Κλώνων, τοῦ Μαρκεσίου, τοῦ Πεσκάρρα, τοῦ

Βισκόντη, τοῦ Σφόρτσκι, τοῦ Καρουνίου, τοῦ Δαλλαρόβερε, τοῦ Τριβουλταίου, τοῦ Ἡρώε, τῆς Πατρίδος τοῦ Φραγκίσκου Φερουκίου, τοῦ Μοροζίνου καὶ πολλῶν ἄλλων Βενετῶν δουκῶν, τοῦ Καρμινίλα, τριῶν ἀνδρῶν, οὗ; ἤθελεν ὀνομάσει ὁ Κικέρων κερανοῦς τοῦ πολέμου οἶον τοῦ Εὐγενοῦ ἐκ Σαβοΐας, τοῦ Ἀλεξάνδρου Φαρναξίου, τοῦ Ραϊμόνδου Μοντεκούκολη καὶ τέλος τοῦ μεγάλου Ναπολέοντος, ὅστις φιλολογικῶς καὶ ἀμαχῆτως ἀπεδείχθη γνήσιον τέκνον τῆς Ἰταλίας. Καὶ τίς δὲν ἤξευρε ὅτι ἡ οἰκογένεια Βοναπάρτη, κατήγετο ἐκ τοῦ Ἁγ. Μηνιάτου, τῆς Τοσκάνης πολυχνίου, καὶ ὅτι εἰς κλάδος αὐτῆς διωχθεὶς κατὰ τὸν Μεσαιῶνα ἐκ τῆς πατρίδος γῆς ἔνεκα τοπικῶν διχονοιῶν κατέφυγεν εἰς Κορσικὴν; Ὁ αὐτὸς Βοναπάρτης ὅτε ἦτον ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατίας ὑπῆγεν ἐπιτηδὲς εἰς τὴν χώραν τῶν προγόνων τοῦ ὅπως εὐρεὶ πολλῶν κανονικῶν, καταγόμενον ἐξ ἄλλου κλάδου τῆς οἰκογενείας του καὶ μόνον συγγενῆ του εἰς Ἰταλίαν. Ὁ δὲ Αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας Φραγκίσκος Α΄ ὅπως περηγορηθῆ ὀλίγον διὰ τὴν συγγένειαν δι' ἧς μετὰ τοῦ Ναπολέοντος ἐδέθη, ἐδιώρισε διασήμεους φιλόλογους νὰ συνθέσῃσι τὴν γενεαλογίαν τοῦ γαμβροῦ του καὶ αὐτοὶ ἀνεκάλυψαν ἐκτὸς τῶν ἀνωρηθέντων ἀνάμνησιν καταπολλὰ εὐχάριστον εἰς τὸν Γερμανὸν μονάρχην, καὶ δηλαδῆ ὅτι ἡ οἰκογένεια Βοναπάρτου ἐχρημάτισε ποτε κυρία τοῦ Γρεβίτζου. Ὁ αὐτὸς Ναπολεὼν κατὰ τὰς διχονοίας του μετὰ τῆς Ρωμαικῆς αὐλῆς ἤτις μετεχειρίζετο ἐναντίον του ὅλην τὴν λεπτομέρειαν καὶ σύνεσιν τῆς πολιτικῆς τῆς ἔλεγεν· οἱ Ἰερεῖς οὗτοι δὲν εἰ μὲ σύρουσιν εἰς τὴν παγίδα. Εἶμαι καὶ ἐγὼ Ἰταλός. Αὐτὸς τὸ ἤξευρε, καὶ τί ποτὲ ἔκαμε διὰ τὴν Ἰταλίαν;

Καὶ εἶναι τοσοῦτον ἀληθές, τὸ λεχθὲν μέχρι τοῦ νῦν περὶ τῆς ὑψηλοτάτης Ἰταλικῆς ἀνδρείας, ὥστε ἐὰν οἱ πρίγγιπες καὶ οἱ ἄρχοντες τοῦ ἔθνους ἤθελον εἶσθαι ἐνωμένοι πάντοτε, οἱ ξένοί δὲν ἤθελον καταπατήσει τὰ Ἰταλικά πεδία, καὶ αἰχμαλωτίσει τοὺς ἐγκατοίκους.

Καὶ παρκασιόντες εἰς τοὺς χρόνους μας οὐδεὶς τόσον ἀνόητος εἶπαι ὑπάρξει, νὰ εἴσῃ εἰς ἀμφιβολίαν ὅτι οἱ Ἰταλοὶ δὲν ἐχρημάτισαν μεγάλως ὠφέλιμοι εἰς τὸν Ναπολέοντα εἰς Ἰσπανίαν, εἰς Γερμανίαν, εἰς Ἰλλυρίαν καὶ εἰς ἄλλα μέρη γεγονότα ἱκανὰ νὰ καταπίσωσι πάντα ἄνθρωπον, ὅτι ἡ Ἰταλία ἔλαβε πάντοτε πολεμικὰς καὶ ἀρχηγούς πρωτίστης γραμμῆς, καὶ ὅτι ἠδύνατο νὰ ἀναφῶσιν καὶ ἄλλοι εἰσέτι, ἐὰν ἡ ἀνάγκη τὴν σπρώξῃ νὰ λάβῃ τὰ ὄπλα.

Καὶ ἐνταῦθα τίς δύναται νὰ λησμονήσῃ τοσοῦτους Ἰταλοὺς εἴτινες μεταναστεύσαντες προσέφερον ὑπηρεσίας εἰς τὸν ξένον, ἀφιερῶσαντες

εἰς αὐτὸν τὴν ζωὴν ἐκείνην, ἣν εὐκολώτερον ἤθελον θυσιάσωσι ὑπὲρ τῆς ἐαυτῶν πατρίδος. Τινὲς τούτων ἐπολέμησαν ἀνδρείως εἰς Πορτογαλίαν, ἄλλοι εἰς Ἀφρικὴν, ἄλλοι εἰς Ἰσπανίαν καὶ ἄλλοι εἰς Ἑλλάδα, ὅλοι ἄξιοι μεγίστου ἐπαίνου ἀν καὶ δυστυχῶς ἡ ἱστορία ἀποσιωπεῖ τὸ ἄνομα πολλῶν τούτων καὶ εἶθε νὰ ἐγνωρίζωμεν τὰ σεβάσματα ταῦτα ὀθλομεν ἐκπληρώσει τὸν φόρον ἀγάπης καὶ εὐγνωμοσύνης δι' ἣν ἐκαίμεν τιμὴν εἰς τὴν κοινὴν πατρίδα.

Καὶ θέλοντες νὰ ὀμιλήσωμεν περὶ τοῦ ἀνδρὸς ἐκείνου, ὅστις εἶναι ὁ σκοπὸς τοῦ ἄρθρου τούτου, θέλομεν εἶπει ὅτι ὀπόταν ὀλέθρια συμβεβηκότα ἠνάγκασαν τῷ 1821 πολλοὺς Ἰταλοὺς νὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν πατρίδα των καὶ νὰ ὀδοιπορῶσι πρὸς τὴν προμήθειαν τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου, τινὲς κατέφυγον εἰς Ἑλλάδα, ὅπου οἰκειοποιούμενοι τὸ δίκαιον τοῦ ὀποδεδουλωμένου ἐκείνου ἔθνους, ὅπερ ἤθελε ν' ἀπαλλάξῃ τὴν θρησκείαν καὶ πατρίδα ἀνυποφόρου ζυγοῦ καὶ νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὴν πατρίδα των, ὀπῆρξε μετὰ τῶν ἄλλων Βαζέττης τις οὗ τινος ἀγνοῶ τ' ὄνομα καὶ τὴν πόλιν τῆς γεννήσεώς του· ἀλλ' οὐδὲν ὀφελεῖ εἶτε αὐτὸς ἐγεννήθη εἰς Ταυρίνον, ἢ εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Πάδου, τοῦ Σεβέτου, ἢ εἰς Βενετίαν. Ἦτον Ἰταλός καὶ τούτο ἀρκεῖ· ἐπειδὴ ἤδη κατεγράφη τὸ πνεῦμα ἐκεῖνο, τὸ ὀποῖον ἀποκαθίσα τοὺς Ἰταλοὺς νὰ θεωρῶσιν ὡς μόνον πατρίδα των τὴν χώραν, εἰς ἣν ἐγεννήθησαν. Ὁ περὶ οὗ ὀ λόγος Ἰταλός ἦτον ἤρωε ἀποθανὼν ὀσπερ ὀ Λεωνίδα, προτιμήσας ἐνδοξον θάνατον, ἢ νὰ ὀποχωρήσῃ εἰς τὰ πλήθη τοῦ ἀλαζόνος Ἀγαρινοῦ ὅστις ἐν τῇ δυνάμει του περιεγέλα τὸ ὀλιγάριθμον τῶν Ἑλλήνων. Ἀλλ' ἄς ἔλθωμεν εἰς τὸ προκείμενον.

Ὁ Ἰουρδᾶν εἰς τὰ βραχέα αὐτοῦ Ἰστορικὰ καὶ πολεμικὰ ἀπομνημονεύματα τῆς Ἑλλάδος κάμνει μνεῖαν τοῦ συμβάντος, ὀ σκοπὸν προσθέμεθα νὰ περιγράψωμεν, ἀλλ' ἐπειδὴ οὐτε μέρος ἔλαβε, οὐτε ἤκουσε τὸ ὄνομα τοῦ Βαζέττη δὲν ἠδυνήθη ἐκθέτων αὐτὸ νὰ εἶπῃ οὐδὲν περὶ αὐτοῦ. Εἰς Ἰταλὸς ὀμως (ὀ ἱππ. Πιτσόλης ἐκ Βονωνίας) πεμφθεὶς παρὰ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὸ Ἰόνιον Κράτος, καὶ γνωρίζων καλῶς τὸ γεγονός τούτο εἰς ἡμᾶς τὸ ἐδιηγεῖτο, καὶ ἡμεῖς ἐνομίσαμεν χρεός μας νὰ τὸ γνωστοποιήσωμεν.

[Ἄκολουθεῖ.]

Ο ΜΑΡΚΕΣΙΟΣ ΚΑΖΙΜΙΡΟΣ Ρ*** ΤΗ ΘΗΡΕΣΙΑ Σ***

Ἕμεῖς μοι ὀμιλεῖτε ἐλευθέρως καὶ ἐγὼ θέλω νὰ σᾶς μιμηθῶ. Μὴ ὦν ἱκανὸς νὰ σᾶς εὐχαρισῆσω νομίζω ὅτι ἔπραξα μετὰ πάσης εὐγενείας καὶ τιμῆς ἀπομακρυνόμενος ἀπὸ σᾶς. Ἄφ' ἑτέρου δὲ οἱ ἔλεγχοί σας εἶναι ἄδικοι καὶ οὐδεις ποτὲ ὀλιγώτερον τοὺς ἠξιώθη ἢ ἐγώ. Εἶσθε ἐρωτευμένη τοῦ γάμου ὡς ὅλαι αἱ γυναῖκες, ἀλλὰ ὄυσαρεστοῦμαι νὰ σᾶς εἶπω ὅτι ἔχετε κακὰς ὁρέξεις. Πόσον εἶναι γλυκεῖα ἡ ἀνεξαρτησία, ἡ ἐλευθερία! Τὸ νὰ μὴν ἐνοχλήται τις ἀπὸ ῥυπαρὰ καὶ κλαίοντα παιδάρι, τὸ νὰ μὴν ἐπιφορτίζηται οὐδεμιᾶς εὐθύνης, τὸ νὰ μὴν διατρέχη κίνδυνον νὰ ραπισθῇ ὑπὸ τῶν μεγαλητέρων υἱῶν, τὸ νὰ μὴν βλέπη μαρμιμένα τὰ θέλητρα τῆς προσφιλεστάτης συζύγου, τὸ νὰ αισθάνηται τόσον περισσότερον κλίνωσιν εἰς τὴν ἀγάπην, ὅσον ἤθελον εἶσθαι εὐχολον νὰ λύσῃ τὰ δεσμά του. Ἄς λυθῶσι καὶ αὐτὰ. Καὶ τί με τοῦτο; Δὲν σᾶς παρηγορεῖ εὐθὺς ἡ ὥρα καὶ θεῖα ποικιλία; Καὶ ἔπειτα, ἀκριδί μου, ἐάν ἤθελον σᾶς νυμφευθῆ πόσον ἤθελον ὑποφέρει ἀπὸ τοὺς γονεῖς καὶ συγγενεῖς μου, οἵτινες ἤθελον ἔχει δικαίον νὰ με καταφρονῶσι καὶ μισῶσι; Σᾶς ζητῶ συγγνώμην, κατέχετε σπανίαν ὠραιότητα καὶ πολλὰ πλεονεκτήματα νοῦς καὶ καρδίας ἀλλ' ἡ κατάστασις ἀμφοτέρων ἡμῶν δὲν εἶναι ὁμοία. Εἰς τοῦτον τὸν κόσμον, ψυχῇ μου, τὸ πᾶν πέπει νὰ ἦναι ἀριθμητικὸς ὕπολογισμὸς, ἐν εἶδος ἐμπορίου διότι πρόκειται νὰ ζητηθῆ τις ὅσον εἶναι δυνατόν με ὀλιγοτέρας ἐνοχλήσεις. Ὅλα ὀφείλουσι νὰ εὐρίσκωνται εἰς ἰσοσθμίαν καὶ ψυχρῶς νὰ διαμφισθῆτωνται ὡς εἰς ἀνακτοβούλιον. Τὰ μυθιστορικὰ αἰσθήματα ἔχουσι πάντοτε κακὸν ἀποτέλεσμα, ἐγὼ τὸ παρετήρησα πολλάκις. Δὲν δύναμαι νὰ ἀρνηθῶ ὅτι καὶ ἐγὼ δὲν ἀναγινώσκω μυθιστορίας, καὶ σεῖς διὰ τοῦτο συχνάκις με περιεγλάσσετε, ἀλλὰ τὸ κάμνω μόνον ὅπως ὠφελιθῶ εἰς τὴν γνῶσιν τῶν ἀνθρώπων ὅχι ὅπως γοητευθῶ τῶν δελεασμάτων, ἅτινα ἐνθα εὐρίσκονται, καὶ τὰ ὅποια δὲν εἶναι ἐπικίνδυνα εἰμὴ εἰς τὰ γύναια καὶ εἰς τοὺς φοιτητὰς τῶν γυμνασίων. Ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους ἐάν ἤθελον συγκατανεύσει εἰς τοιοῦτον λάθος, δηλαδὴ νὰ σᾶς νυμφευθῶ ἤθελον φανῆ ἐρωτευμένος ὡς οἱ ἀνόητοι, καὶ τίς προικισμένος με ἀγγίνοιαν καὶ τιμὴν, ἤθελε συγκατανεύσει νὰ ἦναι τοιοῦτος; Φρίττω μόνον ἐνῶ τὸ στοχαζῶμαι. Ὡ πόσον περιεπαίξω τοὺς μωροὺς ἐκείνους οἵτινες σαρθέντες εἰς τὸ βάραθρον ἀπὸ τοιοῦτον ἀνόητον πάθος, ἢ μετ' ὀλίγον τὸ κατέλαβον καὶ μετηνόησαν, ἢ κατέπεσαν διὰ μίαν αἰτίαν, ἢ δι' ἄλλην εἰς ἀξιολύπητον κατάστασιν! Ἄγνοεῖτε, ἀγαπητῇ μου Θηρεσία, ὅτι ὁ παρῶν αἰὼν εἶναι ἐμβριθῆς, βαρὺς, φιλοσοφικός· ὅτι ζητεῖ ἐμφροντὰς τὸ κάλλιον του, ὅτι ἐξωστρακίζει τὰς μωρὰς τρυφερότητας, ἴσως ὑποφροντὰς εἰς τὰς ἀγροίκους ἐποχὰς τῆς κοινῶνίας ἀλλ' ἀνυποφόρους εἰς τὰς πολιτισμένας, ὅτι ὀλίγον ἀγαπᾷ, καὶ δικαίως, τὴν ποίησιν εἰς πᾶν εἶδος πραγμάτων, ὅτι εὐαρεστεῖται εἰς τὴν πεζογραφίαν, ὅτι ἠξέουει (καὶ πάντοτε δι' ἀγάπην τοῦ ἰδίου του καλοῦ) νὰ πολεμῇ τὴν ἀνάγκην μέχρι τῶν φιλανθρωπικῶν αἰσθημάτων, τὸ ὅποιον, ὅσον τὸ κατ' ἐμέ, εἶναι ὁ θαυμαστότερος τῶν ἠρωισμῶν.

Πολλὰ πράγματα ἠδυνάμην νὰ σᾶς εἶπω πρὸς τοῦτους, ἀλλὰ δὲν θέλω νὰ ἐνοχλήσω οὔτε σᾶς οὔτε ἐμέ. Ἕμεῖς γνωρίζετε τὸν τρόπον ὃν σᾶς προέτεινα· ἐάν τὸν δεχθῆτε, ἐγὼ δὲν θέλω λείπει εἰς τὴν ὑπόσχεσίν μου. Ἐρῶσθε.

Ἡ Θηρεσία μετανοήσασα τοῦ μεγάλου λάθους τῆς δίδουσα ἀκρόασιν εἰς ἄνθρωπον καταστάσεως ἀνωτέρας τῆς ἑαυτῆς, ἐξέσχισε τὴν ἀνικρὰν ταύτην ἐπιστολὴν καὶ τὴν ἔρριψεν εἰς τὴν ἀμάραν μετ' ἐν ἑτος ἐνυμφεῦθη ἐντιμον ὑποδικηγόρον με πολλοὺς πελάτας, μεθ' οὗ ἐγέννησε μέχρι τοῦ νῦν τρία τέκνα, καὶ μετὰ τοῦ ὁποῦοι ζῆ καθ' ὑπερβολὴν εὐχαριστημένη.